

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

Mitä tietoja rikoksen uhri saa viranomaisilta (esim. poliisilta tai syyttäjältä), jo ennen kuin rikosilmoitus on tehty?

Ennen rikosilmoituksen tekemistä voit hankkia tietoa oikeuksistasi Itävallan oikeusministeriön [verkkosivustolta](#) tai uhrien neuvontapuhelimen (*Opfernotruf*) [verkkosivustolta](#) tai puhelinpalvelusta (numerosta 0800 112 112).

Rikoksen uhrina sinulla on oikeus saada viranomaisilta tietoa oikeuksistasi. Tietoa on annettava esitutkintavaiheen alussa. Jos olet oikeutettu rikoksen uhrien tukijärjestön tarjoamiin uhrien tukipalveluihin, saat tiedon siitä ennen ensimmäistä kuulemistä. Kuultavaksi kutsussa on myös tietoa uhrien tukipalveluihin sisältyvästä tuesta sekä uhrien tukijärjestöjen osoitteet. Lisäksi sinulle tiedotetaan oikeudestasi ottaa mukaan luotettu henkilö.

Jos olet seksuaalirikoksen uhri tai alaikäinen tai jos sinun suojaamiseksi väkivallalta voidaan määrätä turvallisuuspoliisin toiminnasta annetun lain (*Sicherheitspolizeigesetz, SPG*) 38a §:n 1 momentin mukainen lähestymiskiello, sinun katsotaan olevan erityisen suojelun tarpeessa. Sinulla on silloin lisäoikeuksia; ennen kuulemistä ja lausunnon antamista sinulle kerrotaan, että

- sinua kuulee esitutkintavaiheessa samaa sukupuolta oleva henkilö, jos se on mahdollista
- voit käyttää esitutkintavaiheen ja oikeuskäsittelyn kuulemisissa samaa sukupuolta olevan henkilön tulkkauspalveluja, jos se on mahdollista
- voit kieltäytyä vastaamasta esim. seksuaalirikoksen yksityiskohtia koskeviin kysymyksiin, jos ne ovat mielestäsi kohtuuttomia sinut voidaan kuitenkin velvoittaa antamaan lausunto, jos lausunnonasi on erityistä merkitystä asian kannalta
- sinua voidaan kuulla esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä hienotunteisesti
- oikeuskäsittely voidaan järjestää suljetuin ovin
- voit saat tiedon rikoksentekijän karkaamisesta ja kiinnisaamisesta tai vankilasta vapauttamisesta
- sinulla on oikeus pyytää luotettu henkilö mukaan kuulemiseen.

Lisätietoa on rikoksen uhrien tukijärjestöjen esitteissä, joita saat poliisilta. Tietoa oikeuksistasi annetaan myös suullisesti.

Rikoksen uhri (unionin kansalainen tai unionin ulkopuolisen maan kansalainen) ei asu maassa, jossa rikos tapahtui. Miten hänen oikeuksiaan suojellaan?

Rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta 25. lokakuuta 2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi takaa, että uhreilla on samat oikeudet kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Uhrin kansalaisuus ei vaikuta näihin oikeuksiin.

Jotta rikosilmoituksen tekeminen olisi helpompaa silloin, kun rikos on tapahtunut toisessa EU:n jäsenvaltiossa, syyttäjän on toimitettava samassa maassa asuvan uhrin rikosilmoitukset toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Uhrilla on myös oikeus maksuttomiin käännöspalveluihin rikosoikeudellisessa menettelyssä.

Mitä tietoja saan, kun teen rikosilmoituksen?

Rikoksen uhrina sinun on saatava viipymättä seuraavat tiedot oikeuksistasi:

- oikeutesi rikosoikeudellisessa menettelyssä
- rikoksen uhrien tukijärjestöjen yhteystiedot sekä tietoa niiden tarjoamista palveluista
- tieto mahdollisuudesta vaatia vahingonkorvausta rikoksesta epäillyltä
- tieto mahdollisuudesta saada korvausta valtiolta.

Jos olet oikeutettu rikoksen uhrien tukijärjestön tarjoamiin uhrien tukipalveluihin, saat tiedon siitä ennen ensimmäistä kuulemistä. Kuultavaksi kutsussa on myös tietoa uhrien tukipalveluihin sisältyvästä tuesta sekä uhrien tukijärjestöjen osoitteet. Lisäksi sinulle kerrotaan siitä, että sinulla on oikeus ottaa mukaan luotettu henkilö. Lisätietoa on rikoksen uhrien tukijärjestöjen esitteissä, joita saat poliisilta. Tietoa oikeuksistasi annetaan myös suullisesti.

Jos seksuaalista koskemattomuuttasi on loukattu, jos olet alaikäinen tai jos sinun suojaamisesi väkivallalta voidaan määrätä turvallisuuspoliisin toiminnasta annetun lain 38a §:n 1 momentin mukainen lähestymiskielto, sinulla on oikeus saada ennen kuulemistä ja lausunnon antamista tietoa seuraavista oikeuksistasi:

- sinua kuulustelee esitutkintavaiheessa samaa sukupuolta oleva henkilö, jos se on mahdollista
- voit käyttää esitutkintavaiheen ja oikeuskäsittelyn kuulemisissa samaa sukupuolta olevan henkilön tulkkauspalveluja, jos se on mahdollista
- voit kieltäytyä vastaamasta esim. seksuaalirikoksen yksityiskohtia koskeviin kysymyksiin, jos ne ovat mielestäsi kohtuuttomia. Sinut voidaan kuitenkin velvoittaa antamaan lausunto, jos lausunnollasi on erityistä merkitystä asian kannalta;
- sinua kuullaan esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä hienotunteisesti
- oikeuskäsittely voidaan järjestää suljetuin ovin
- voit saada tiedon rikosentekijän karkaamisesta ja kiinnisaamisesta tai tutkintavankeudesta vapauttamisesta
- sinulla on oikeus pyytää luotettu henkilö mukaan kuulemiseen.

Kun olet tehnyt rikosilmoituksen, saat kirjallisen vahvistuksen siitä. Vahvistuksessa on asianumero. Jos haluat keskustella asiaa hoitavan poliisin kanssa, soita asiasta vastaavalle poliisiasemalle ja ilmoita saamasi asianumero. Poliisin asianumeron avulla voit ottaa yhteyttä myös asiaasi käsittelevään syyttäjään.

Syyttäjä tiedottaa sinulle menettelyn keskeisistä vaiheista. Näin saat tietää, jos tutkinta lopetetaan tai jos on todennäköistä, että asiassa päätetään tavanomaisen rikosoikeudenkäynnin korvaavista vaihtoehtoisista menettelyistä (*Diversio*). Lisäksi sinulla on oikeus tutustua asiaasi koskevaan asiakirja-aineistoon.

Tuomioistuin ilmoittaa sinulle oikeuskäsittelyn ajan ja paikan pyynnöstä tai siinä tapauksessa, että olet oikeuskäsittelyssä asianomistajana (*Privatbeteiligter*).

Jos olet joutunut lähisuhdeväkivallan tai tahallisen väkivallan uhriksi tai vakavan uhkauksen kohteeksi, jos seksuaalista koskemattomuuttasi on loukattu, jos henkilökohtaista riippuvuuttasi on käytetty hyväksi tällaisen rikoksen yhteydessä tai jos olet erityisen suojelun tarpeessa, saat viranomaisilta tiedon epäillyn vapauttamisesta tutkintavankeudesta tai hänen karkaamisestaan ja kiinnisaamisestaan. Muissa rikoksissa saat tiedon epäillyn vapauttamisesta tai karkaamisesta vain pyynnöstä. Poliisin tai syyttäjän antamissa tiedoissa on esitettävä vapauttamisen perustelut sekä ilmoitettava rikoksesta epäillylle mahdollisesti määrätystä lievemmistä seuraamuksista.

Saat pyynnöstä viipymättä tiedon myös rikosentekijän karkaamisesta tai vapauttamisesta vankeudesta sekä ensimmäisestä valvomattomasta poistumisesta vankilasta. Lisäksi sinulle ilmoitetaan, kun karannut vanki on saatu kiinni. Jos rikosentekijälle määrätään vapauttamisen yhteydessä seuraamuksia uhrin suojelemiseksi, saat tiedon niistä.

Onko rikoksen uhrilla oikeus maksuttomiin käännös- ja tulkkauspalveluihin (poliisin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessa tai rikostutkinnan ja

oikeudenkäynnin aikana)?

Jos saksan kielen taitosi ei ole riittävä, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen. Sinulla on oikeus tulkkauspalveluihin kuulemisen tai oikeuskäsittelyn aikana. Lisäksi sinulla on oikeus saada käänнос keskeisistä asiakirjoista (kirjallinen vahvistus rikosilmoituksesta, sopimus esitutkinnan päättämisestä ja sen perustelut, tuomion ja rangaistusmääräyksen täytäntöönpano).

Uhrien tukipalveluihin kuuluvat myös Itävallan oikeusministeriön (*Bundesministerium für Justiz*) rahoittamat käännospalvelut.

Miten viranomaiset varmistavat, että ymmärrän ja tulen ymmärretyksi (jos olen lapsi tai jos olen vammainen)?

Oikeuksista on tiedotettava ja kysymykset on esitettävä aina ymmärrettävällä tavalla. Viranomaisten on siksi otettava huomioon uhrin tarpeet ja kyvyt antaessaan tietoa ja esittäessään kysymyksiä. Uhrilta kysytään lopuksi, onko hän ymmärtänyt kaiken.

Jos saksan kielen taitosi ei ole riittävä, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen. Tulkkauspalveluihin sinulla on oikeus kuulemisen tai oikeuskäsittelyn aikana. Lisäksi sinulla on oikeus saada käänнос keskeisistä asiakirjoista (kirjallinen vahvistus rikosilmoituksesta, sopimus esitutkinnan päättämisestä ja sen perustelut, tuomion ja rangaistusmääräyksen täytäntöönpano).

Kuuroille tai mykälle uhrille on järjestettävä viittomakielen tulkki. Tarvittaessa voidaan viestiä myös kirjallisesti tai muulla sopivalla tavalla.

Mahdolliset rajoitteet otetaan huomioon myös arvioitaessa erityistä suojelutarvetta, johon liittyy erityisiä oikeuksia. Oikeus oikeusapuun voi kompensoida tällaisia rajoitteita.

Rikoksen uhrien tukipalvelut

Mitä kautta uhri voi saada tukea?

Voit kääntyä rikoksen uhrien tukijärjestön puoleen. Erityisiä tukijärjestöjä on perustettu lähisuhdeväkivallan ja vainon uhreille, ihmiskaupan uhreille sekä nuorille rikoksen uhreille. Itävallan oikeusministeriön rahoittama maksuton uhrien neuvontapuhelin (*Opfernotruf*) (0800 112 112 ja <http://www.opfer-notruf.at/>) auttaa löytämään sopivan tukijärjestön. Palvelu on käytettävissä ympäri vuorokauden.

Tiettyjen rikosten uhreilla on oikeus psykososiaaliin ja oikeudellisiin uhrien tukipalveluihin (*Prozessbegleitung*).

Jos olet lähisuhdeväkivallan tai vainon uhri, saat apua esimerkiksi lähisuhdeväkivallan torjuntakeskuksesta tai väkivallan uhrien tukikeskuksesta. Jos poliisi on määrännyt lähestymiskiellon, siitä ilmoitetaan paikalliselle lähisuhdeväkivallan torjuntakeskukselle tai väkivallan uhrien tukikeskukselle. Keskuksen työntekijä ottaa sen jälkeen sinuun yhteyttä ja tarjoaa apua, johon kuuluu muun muassa turvallisuussuunnitelman laatiminen, oikeudellinen neuvonta (etenkin turvaamistoimen hakemista varten) ja psykososiaalinen tuki.

Voit myös ottaa suoraan yhteyttä lähisuhdeväkivallan torjuntakeskukseen tai väkivallan uhrien tukikeskukseen jo ennen poliisin toimia tai rikosilmoitusta.

Ohjaako poliisi minut automaattisesti uhreille tarjottavan avun piiriin?

Jos olet lähisuhdeväkivallan tai vainon uhri, saat apua esimerkiksi lähisuhdeväkivallan torjuntakeskuksesta tai väkivallan uhrien tukikeskuksesta. Jos poliisi on määrännyt lähestymiskiellon, siitä ilmoitetaan paikalliselle lähisuhdeväkivallan torjuntakeskukselle tai väkivallan uhrien tukikeskukselle. Keskuksen työntekijä ottaa sen jälkeen yhteyttä sinuun ja tarjoaa apua, johon kuuluu muun muassa turvallisuussuunnitelman laatiminen, oikeudellinen neuvonta (etenkin turvaamistoimen hakemista varten) ja psykososiaalinen tuki.

Muissa tapauksissa sinun on otettava itse yhteyttä haluamaasi uhrien tukijärjestöön.

Miten rikoksen uhrin yksityisyyttä suojellaan?

Rikoksen uhrina sinulla on monia oikeuksia, jotka turvaavat yksityisyytesi suojan parhaalla mahdollisella tavalla, vaikka oikeudenkäynteihin sovelletaankin julkisuusperiaatetta.

Yksityisyyttä suojaa esimerkiksi oikeus ilmoittaa tiedoksiantoja varten toinen osoite kotiosoitteen sijaan. Tuomioistuimen on myös huolehdittava henkilötietojesi salassa pysymisestä esiintyessäsi todistajana.

Asiakirja-aineiston julkaiseminen sekä televisiointi, radiointi, videointi ja valokuvaaminen oikeuskäsittelyn aikana on kiellettyä.

Oikeudenkäynnin julkisuudesta voidaan poiketa, jos se on välttämätöntä uhrien ja todistajien yksityisyyden suojaamiseksi.

Jos olet seksuaalirikoksen uhri, sinulla on oikeus kieltäytyä kertomasta tiettyjä teon yksityiskohtia. Tämä pätee kuitenkin vain, jos kyseisillä yksityiskohdilla ei ole erityistä merkitystä asian käsittelyn kannalta. Poikkeustapauksessa voit antaa lausunnon nimettömänä, jos henkilöllisyytesi paljastuminen voi vakavasti vaarantaa sinun tai muiden henkilöiden hengen, terveyden, ruumiillisen koskemattomuuden tai vapauden. Todistajanlausunnon voi antaa tuomioistuimessa jopa tunnistamattomaksi naamioituneena (kasvojen ilmeiden on kuitenkin oltava nähtävissä).

Onko minun tehtävä rikosilmoitus ennen kuin voin saada rikoksen uhreille tarjottavaa apua?

Uhrien tukipalvelujen saaminen ei edellytä rikosilmoituksen tekemistä. Voit siis kääntyä rikoksen uhrien tukijärjestön puoleen jo ennen kuin olet tehnyt rikosilmoituksen. Tukijärjestö voi tarvittaessa auttaa rikosilmoituksen tekemisessä.

Myös uhrien neuvontapuhelimen (*Opfernotruf*, 0800 112 112) palvelut ovat käytettävissä, vaikka rikosilmoitusta ei olisi tehty.

Uhrin henkilökohtainen suojeleminen, jos häntä uhkaa vaara.

Millaista suojausta on saatavissa?

Todistajaa voidaan suojella eri tavoin, ja suojan taso vaihtelee uhkaavan vaaran mukaan. Poliisin vastuulla olevaan todistajansuojeluun kuuluu ennaltaehkäisy- ja torjuntatoimenpiteitä, esimerkiksi tehostettu partiointi, todistajan vartiointi tai toisen asunnon järjestäminen. Laajimpana suojajärjestelyinä on todistajansuojeluohjelmaan osallistuminen.

Mistä saan suojausta?

Todistajien ja uhrien henkilökohtaisesta suojelusta vastaavat turvallisuusviranomaiset.

Rikoksen uhrien tukijärjestöt tarjoavat tukea ja neuvontaa. Erityisiä tukijärjestöjä on perustettu lähisuuhdeväkivallan ja vainon uhreille, ihmiskaupan uhreille sekä nuorille rikoksen uhreille. Itävallan oikeusministeriön rahoittama maksuton uhrien neuvontapuhelin *Opfernotruf* (0800 112 112 ja <http://www.opfer-notruf.at/>) auttaa löytämään sopivan tukijärjestön. Palvelu on käytettävissä ympäri vuorokauden.

Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko rikosentekijä aiheuttaa hänelle lisävahinkoa?

Jos asian käsittelyn aikana ilmenee uusia seikkoja (esimerkiksi rikoksen uhrien tukijärjestön ilmoituksen perusteella), syyttäjän tai tuomioistuimen on vahvistettava muuttunut arvio ja myönnettävä sinulle erityisestä suojelutarpeesta johtuvat oikeudet.

Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko hänelle aiheutua lisävahinkoa rikosoikeudenkäyntimenettelyn vuoksi (rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Rikospoliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen on otettava uhrin oikeudet, edut ja erityiset suojelutarpeet asianmukaisesti huomioon. Kaikkien rikosoikeudellisessa menettelyssä mukana olevien viranomaisten on kohdeltava uhria ihmisarvoisella tavalla ja kiinnitettävä huomiota hänen yksityisen elämänpiirinsä suojeluun. Uhrin eduista on huolehdittava myös niin, että pyritään estämään hänelle rikosoikeudellisesta menettelystä aiheutuvat vahingot. Uhrilla on tätä varten erityisoikeuksia, muun muassa oikeus tulla kuulluksi hienotunteisesti, oikeudenkäynnin järjestäminen suljetuin ovin sekä uhrin valokuvien tai henkilötietojen levityskielto.

Millaista suojelua erityisen suojelun tarpeessa olevat uhrin voivat saada?

Erityisen suojelun tarpeessa olevia henkilöitä ovat aina seksuaalirikosten uhrin, kaikki alaikäiset uhrin ja uhrin, joiden suojelemiseksi voidaan määrätä turvallisuuspoliisin toiminnasta annetun lain 38a §:n mukainen lähestymiskielto.

Kaikki muut uhrin voivat olla erityisen suojelun tarpeessa ikänsä, psyykkisen tai fyysisen terveydentilansa sekä rikoksen laadun ja siihen liittyvien erityisolosuhteiden vuoksi.

Erityisen suojelun tarpeessa olevalla uhrilla on (kaikille uhreille kuuluvien oikeuksien lisäksi) oikeus siihen, että mahdollisuuksien mukaan häntä kuulee esitutkinnassa samaa sukupuolta oleva henkilö. Lisäksi hänellä on oikeus siihen, että esitutkintavaiheen ja oikeuskäsittelyn kuulemisissa tulkkaukspalveluja tarjoaa mahdollisuuksien mukaan samaa sukupuolta oleva henkilö. Hän saa myös kieltäytyä vastaamasta kysymyksiin rikoksen yksityiskohdista, jos niistä kertominen on hänen mielestään kohtuutonta, sekä kysymyksiin yksityiseen elämänpiiriin kuuluvista asioista. Tutkinnassa ja oikeudenkäynnissä erityisen suojelun tarpeessa olevaa uhria kuullaan pyynnöstä erityistä hienotunteisuutta noudattaen. Hän voi pyytää, että oikeudenkäynti järjestetään suljetuin ovin. Lisäksi hän voi aina ottaa luotetun henkilön mukaan kuulemiseen.

Jos on aihetta olettaa, että todistajan kuuleminen oikeudenkäynnissä ei ole mahdollista tosiseikkojen tai oikeudellisten seikkojen vuoksi, tuomioistuimen on syyttäjän pyynnöstä järjestettävä kuuleminen kontradiktorista periaatetta noudattaen. Tässä yhteydessä pidätys- ja oikeusturvatuomari (*Haft- und Rechtsschutzrichter*) kuulee todistajia esitutkintamenettelyssä asianosaisten ja heidän edustajiensa läsnäollessa (eri tilassa) käyttäen teknisiä välineitä kuvan ja äänen välittämiseksi. Tarvittaessa todistajien kuuleminen voidaan antaa asiantuntijan tehtäväksi. Mahdollisuuksien mukaan on huolehdittava siitä, että uhri ei joudu kohtaamaan syytettyä tai muita asianosaisia. Kontradiktorisen kuulemisen tuloksena tallennettu videoaineisto voidaan esittää oikeudenkäynnissä uuden kuulemisen sijasta. Tämä todistajien hienovarainen kuuleminen esitutkintamenettelyssä voidaan suorittaa myös oikeudenkäynnissä.

Oikeudenkäynnin aikana tuomioistuin voi poikkeuksellisesti esimerkiksi todistajansuojeluun liittyvistä syistä määrätä vastaajan poistumaan oikeussalista todistajien kuulemisen ajaksi, kunhan se myöhemmin antaa vastaajalle tiedon kaikesta poissaolon aikana tapahtuneesta ja erityisesti annetuista lausunnoista.

Jos epäilty vapautuu tai karkaa väliaikaisesta säilöönnotosta tai tutkintavankeudesta, siitä on ilmoitettava viipymättä erityisen suojelun tarpeessa olevalle uhrille. Lisäksi hänelle ilmoitetaan pyynnöstä rikosentekijän karkaamisesta tai vapauttamisesta vankeudesta sekä ensimmäisestä valvomattomasta poistumisesta vankilasta.

Olen alaikäinen. Onko minulla erityisiä oikeuksia?

Alaikäiset uhrin tarvitsevat aina erityistä suojelua.

Alaikäisellä uhrilla on oikeus mahdollisuuksien mukaan tulla samaa sukupuolta olevan henkilön kuulemaksi esitutkinnassa. Hänellä on myös oikeus saada esitutkintavaiheen ja oikeuskäsittelyn kuulemisissa tulkkaukspalveluja samaa sukupuolta olevalta henkilöltä, jos se on mahdollista. Lisäksi hän saa kieltäytyä vastaamasta kysymyksiin rikoksen yksityiskohdista, jos niistä kertominen on hänen mielestään kohtuutonta, sekä kysymyksiin yksityiseen elämänpiiriin kuuluvista asioista. Tutkinnassa ja oikeudenkäynnissä erityisen suojelun tarpeessa olevaa uhria kuullaan pyynnöstä erityistä hienotunteisuutta noudattaen. Jos alaikäisen uhrin seksuaalista

koskemattomuutta on loukattu, häntä on aina kuultava erityistä hienotunteisuutta noudattaen. Hän voi pyytää, että oikeudenkäynti järjestetään suljetuin ovin. Lisäksi hän voi aina ottaa luotetun henkilön mukaan kuulemiseen.

Jos epäilty vapautuu tai karkaa väliaikaisesta säilöönnotosta tai tutkintavankeudesta, siitä on ilmoitettava viipymättä erityisen suojelun tarpeessa olevalle uhrille. Lisäksi hänelle ilmoitetaan pyynnöstä rikosentekijän karkaamisesta tai vapauttamisesta vankeudesta sekä ensimmäisestä valvomattomasta poistumisesta vankilasta.

Perheenjäseneni on joutunut henkirikoksen uhriksi. Mitä oikeuksia minulla on?

Jos aviopuolisosi tai rekisteröity kumppanisi, avopuolisosi, sukulaisesi suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa, sisaresi, veljesi tai muu elatusvelvollinen on kuollut rikoksen uhrina, sinulla on oikeus psykososiaaliin ja oikeudellisiin uhrien tukipalveluihin. Sama pätee, jos joku muu sukulaisesi on kuollut rikoksen uhrina ja olet ollut rikoksen todistajana.

Jos aviopuolisosi tai rekisteröity kumppanisi, avopuolisosi, sukulaisesi suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa, sisaresi, veljesi tai muu elatusvelvollinen on kuollut rikoksen uhrina, sinulla on oikeus psykososiaaliin ja oikeudellisiin uhrien tukipalveluihin. Sama pätee, jos joku muu sukulaisesi on kuollut rikoksen uhrina ja olet ollut rikoksen todistajana.

Jos henkilö, jonka on lain mukaan huolehdittava elatuksestasi, kuolee rikoksen uhrina, sinulla on voi olla oikeus rikosuhrilain (*Verbrechensopfergesetz*) mukaiseen tukeen. Itävallan sosiaali- ja vammaisasioiden virasto (*Bundesamt für Soziales und Behindertenwesen*) päättää tällaisen tuen myöntämisestä.

Perheenjäseneni on joutunut rikoksen uhriksi. Mitä oikeuksia minulla on?

Tapauksissa, joissa voi olla kyse lasten tai nuorten fyysisestä ja/tai seksuaalisesta koskemattomuudesta, oikeusapua annetaan rikosoikeudellisissa menettelyissä tukitoimenpiteenä myös heidän viitehenkilöilleen.

Voinko käyttää sovittelupalveluja? Millä edellytyksellä? Onko rikoksen uhri turvassa sovittelun aikana?

Poliisin, syyttäjän tai tuomarin on otettava etusi huomioon ja tiedotettava asian käsittelyn aikana myös vaihtoehtoisista mahdollisuuksista lopettaa menettely, jos kyse on lievästä tai keskivakavasta rikoksesta (*Diversions*). Kun syyttäjä ottaa huomioon vaihtoehtoisen ratkaisun, hänen on varattava sinulle tilaisuus ottaa kantaa asiaan, jos se on tarpeen oikeuksiesi ja etujesi puolustamiseksi, erityisesti vahinkojen hyvittämiseksi.

Syyttäjä voi pyytää sovitteluun erikoistuneen organisaation koulutettua sovittelijaa auttamaan rikoksesta epäiltyä ja uhria sovintoon pääsemisessä. Sovittelu voidaan aloittaa vain uhrin suostumuksella. Tämä ei kuitenkaan päde, jos uhri kieltäytyy sovittelusta ja kieltäytymisen syyt eivät ole hyväksyttäviä rikosoikeudellisessa menettelyssä. Jos rikoksesta epäilty on alle 18-vuotias, uhrin suostumusta ei tarvita.

Rikoksen uhri voi halutessaan osallistua sovitteluun, ja hänen etunsa otetaan siinä huomioon. Uhria pyydetään ottamaan kantaa asiaan, jos se on hänen etunsa mukaista, erityisesti vahinkojen hyvittämistä koskevan oikeuden puolustamiseksi.

Uhrilla on oikeus ottaa luotettu henkilö mukaan sovitteluun, ja hänen on saatava mahdollisimman pian tietoa oikeuksistaan ja sopivista uhrien tukijärjestöistä.

Mistä löydän lain, jossa säädetään oikeuksistani?

Uhrin oikeuksista rikosoikeudellisessa menettelyssä säädetään rikosprosessilaissa (*Strafprozessordnung, StPO*). Se ja kaikki muut lait löytyvät maksutta seuraavasta linkistä: [Rechtsinformationssystem des Bundes](#).

■ Päivitetty viimeksi: 02/07/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset,

joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.